

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 364/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ondrej Polák, s. r. o., Železničná 90/12, Považská Bystrica, IČO 47 248 432, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Polák, proti nekonaniu Okresného súdu Považská Bystrica takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia nešpecifikovaných základných práv a slobôd „*nekonaním a nevydaním rozhodnutia*“ Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“). Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd vydal nález, „*v ktorom uvedie, ktoré moje základné práva a slobody boli porušené*“, a aby prikázal okresnému súdu vo veci konať tak, aby tento podľa § 181 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vydal písomný príkaz na prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu. Sťažovateľ sa zároveň domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania z 2. novembra 2020 bolo začaté trestné stíhanie a sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 134 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorý mal sťažovateľ spáchať na špecifikovanom skutkovom základe tak, že 2. novembra 2020 v nočných hodinách mal verbálne a fyzicky napádať konkretizovaných

príslušníkov Policajného zboru. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra Trenčín uznesením z 19. novembra 2020 zamietla.

3. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo 4. novembra 2020 bol sťažovateľ podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku vzatý do väzby. Väzba začala 2. novembra 2020 o 01.05 h. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 2. decembra 2020 zrušil predmetné uznesenie v časti vzatia do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a sťažovateľ tak zostal vo väzbe len z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. V priebehu konania bolo sťažovateľovi oznámené, že došlo k zmene právnej kvalifikácie skutku s tým, že jeho konanie bude právne kvalifikované ako prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona.

5. Dňa 28. apríla 2021 došlo na Okresnej prokuratúre Považská Bystrica k dohode o vine a treste podľa § 232 ods. 4 Trestného zákona. Sťažovateľ uznal svoju vinu a prijal nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov.

6. Dňa 28. apríla 2021 bol okresnému súdu doručený návrh na schválenie dohody o vine a treste. Predmetná vec bola vedená pod sp. zn. 12 T 35/2021. Okresný súd 4. mája 2021 upovedomil obhajcu sťažovateľa a určil termín verejného zasadnutia na schválenie návrhu dohody o vine a treste na 17. máj 2021 o 8.20 h. Okresný súd 10. mája 2021 zrušil termín verejného zasadnutia z dôvodu, že sťažovateľ bol v karanténe v súvislosti s ochorením COVID-19, a určil nový termín verejného zasadnutia na 2. jún 2021 o 8.30 h.

7. Na verejnom zasadnutí okresného súdu 2. júna 2021 nedošlo k schváleniu dohody o vine a treste, keďže sťažovateľ na niektoré otázky uvedené v § 333 ods. 3 Trestného poriadku odpovedal záporne. Sťažovateľ zároveň požiadal okresný súd, aby vydal príkaz na jeho prepustenie z väzby. Okresný súd na túto žiadosť nereagoval a v zmysle § 334 ods. 3 Trestného poriadku uznesením vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta, že nesprávnym postupom okresného súdu, resp. jeho nekonaním v otázke väzby došlo k porušeniu Trestného poriadku a došlo k porušeniu „*základných práv a slobôd zaručených Ústavou SR a Dohovorom...*“. Sťažovateľ tvrdí, že je vo väzbe protiprávne, v jeho veci neexistuje platné rozhodnutie o väzbe.

9. S poukazom na ustanovenia Trestného poriadku sťažovateľ namieta, že okresný súd osobitne nerešpektoval § 238 ods. 4 Trestného poriadku a po podaní návrhu na schválenie dohody o vine a treste nerozhodol o väzbe, hoci tak mal urobiť prednostne a urýchlene. Sťažovateľ namieta, že súd pri preskúvaní obžaloby, resp. návrhu na schválenie dohody o vine a treste „*musí rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby a to bez ohľadu na to, aké rozhodnutie v merite veci nakoniec prijme.*“.

10. Opomenutie okresného súdu v tejto veci je nenapraviteľnou vadou a je porušením práva na spravodlivý proces a obhajobu. V jeho dôsledku „*musí nasledovať okamžitý písomný príkaz súdu na prepustenie z väzby.*“. Uvedené pochybenie nemožno napraviť s poukazom na § 334 ods. 3

Trestného poriadku, pretože okresný súd o väzbe nerozhodol vôbec. Sťažovateľ namieta, že vo väzbe je protiprávne, „a preto žiadam, aby súd ihneď vydal písomný príkaz na prepustenie z väzby.“.

11. Následne sťažovateľ cituje čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom tvrdí, že tieto jeho „základné práva a slobody boli porušené Okresným súdom Považská Bystrica, ktorý nekonal v prípade mojej väzby v súlade so zákonom.“.

12. Primeraného finančného zadosťučinenia sa sťažovateľ domáha z dôvodu, že je vo väzbe protiprávne, jeho väzba nemá oporu v rozhodnutí súdu. Požadovaná suma predstavuje „odškodné za protiprávne obmedzenie... osobnej slobody.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie nešpecifikovaných základných práv a slobôd sťažovateľa nekonaním a nevydaním rozhodnutia okresným súdom v napadnutom konaní. Sťažovateľ namieta, že okresný súd na verejnom zasadnutí, na ktorom rozhodoval o schválení návrhu dohody o vine a treste, nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

15. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho

názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

16. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať tiež na svoju judikatúru, v zmysle ktorej rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

17. Podľa § 334 ods. 3 Trestného poriadku ak súd dohodu o vine a treste v navrhnutom rozsahu neschváli alebo obvinený odpovedal na niektorú otázku „nie“, uznesením vráti vec prokurátorovi do prípravného konania, ak tento zákon neustanovuje inak; ak je obvinený vo väzbe a súd zároveň nerozhodol o prepustení obvineného na slobodu, pokračuje väzba v prípravnom konaní, ktorá však nesmie spolu s väzbou už vykonanou v prípravnom konaní presiahnuť lehotu uvedenú v § 76 ods. 7.

18. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd pri rozhodnutí o vrátení veci do prípravného konania z dôvodu, že sťažovateľ ako obvinený odpovedal na niektorú otázku „nie“, postupoval podľa § 334 ods. 3 Trestného poriadku, jeho postup (nerozhodnutie o prepustení na slobodu) nemožno preto sám osebe považovať za svojvoľný. Uvedené ustanovenie totiž predpokladá postup, že okresný súd nerozhodne o väzbe (o prepustení na slobodu). Z tohto dôvodu na podklade argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti nemožno uvažovať o porušení základných práv a slobôd sťažovateľa len na vymedzenom skutkovom základe, t. j. „*nekonaním a nevydaním rozhodnutia*“ okresným súdom v napadnutom konaní.

19. Nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že v prípravnom konaní môže žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovieť prokurátor (§ 79 ods. 4 Trestného poriadku), resp. ak tejto žiadosti nevyhovie, predloží ju sudcovi pre prípravné konanie. Obdobne je relevantné, že ak v prípravnom konaní uplynie lehota väzby, obvinený musí byť ihneď prepustený na slobodu. O prepustení rozhodne v prípravnom konaní prokurátor (§ 79 ods. 1 Trestného poriadku). Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty. Z uvedeného je zrejmé, že nerozhodnutím okresného súdu o prepustení sťažovateľa na slobodu nedošlo k takému stavu, ktorý by bol zjavne a definitívne nereparovateľný.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

22. Ústavný súd tiež dodáva, že ústavnú sťažnosť bolo možné odmietnuť pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti priložil splnomocnenie pre právneho zástupcu. V plnomocenstve je rozsah splnomocnenia vymedzený tak, že sťažovateľ splnomocňuje právneho zástupcu „*na podanie ústavnej sťažnosti... o prepustenie z väzby na slobodu.*“. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačil žiadne základné právo alebo slobodu, ku ktorého porušeniu malo postupom (nekonaním) okresného súdu dôjsť, naopak, sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd

určil, ktoré základné práva a slobody boli porušené. Sťažovateľ tiež uviedol, že namieta nekonanie a nerozhodnutie okresného súdu, túto námietku však v petite ústavnej sťažnosti nešpecifikuje. Neuvádza, či malo napr. ísť o nekonanie a nerozhodnutie v konaní sp. zn. 12 T 35/2021, t. j. konaní, v ktorom sa rozhodovalo o schválení návrhu dohody o vine a treste, čo by bolo možné interpretovať, že k porušeniu základných práv a slobôd došlo uznesením okresného súdu o vrátení veci do prípravného konania, ktoré neobsahovalo výrok o prepustení sťažovateľa na slobodu a pod. Tieto nedostatky plnomocenstva a samotnej ústavnej sťažnosti, by mohli byť bez ďalšieho dôvodom na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí. Vzhľadom na to, že išlo o vec súvisiacu s osobnou slobodou sťažovateľa, ústavný súd zvolil materiálny prístup k ochrane ústavnosti a ústavnú sťažnosť v rozsahu jej námietok vecne prejednal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Libor Duľa
predseda senátu